

Elinkeinostrategia 2014-2020

LAUKAAN KUNTA

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	2
2. NELIKENTTÄANALYYSI LAUKAASTA YRITYSTEN TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ.....	3
3. KUNNAN HARJOITTAMA ELINKEINOPOLITIIKKA SEKÄ YRITTÄJIEN KOKEMUKSET SIITÄ	4
4. ELINKEINOSTRATEGIAN TAVOITTEET 2014-2020	6
5. EHDOTUKSET TOIMENPITEIKSI.....	7
6. STRATEGIAN SEURANTA	10

Liite 1 - Yrittäjien palaute Laukaan kunnan tekemästä elinkeinopolitiikasta

Tilastoaineistot löytyvät osoitteesta: www.laukaa.fi/tilastokatsaus

1. JOHDANTO

Kunnan ensisijainen tehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin turvaaminen ja edistäminen. Tätä tehtävää kunta toteuttaa järjestämällä palveluja sekä kehittämällä kuntaa asukkaiden ja kunnassa sijaitsevien yritysten etuja valvoen. Yksi välineistä tässä työssä on elinkeinopolitiikka, jonka keskeinen tehtävä on luoda kuntaan suotuisat olosuhteet asumiseen, työskentelyyn, yrittämiseen ja matkailuun. Elinkeinopolitiikan onnistumisella on kunnan talouden pitkän aikavälin kestävän kehityksen ja palvelujärjestelmän rahoituksen näkökulmasta merkittävä rooli. Kunnan tulorahoituksesta yli puolet koostuu kunnallisverotuloista ja yhteisöveron tuotosta. Kunnallisverotulot ovat riippuvaisia kunnassa olevien työpaikkojen määrästä ja tulotasosta. Yhteisöveron tuotot tilitetään kunnassa toimivien yritysten taloudellisen tuloksen ja henkilöstömäärän mukaan. Elinkeinopolitiikan onnistuminen näkyy suotuisana väestö- ja työpaikkakehityksenä, yrityskannan kehityksenä sekä kunnan verotulopohjan kasvuna.

Taloustilanne on pakottanut kunnat arvioimaan tarjoamiaan palveluja sekä niihin käytettyjä panoksia. Pienenevien resurssien oikea suuntaaminen ja niiden tehokas hyödyntäminen on nyt entistäkin tärkeämpää. Strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden kuten myös yksittäisten päätösten on perustuttava tietoon todellisesta tilanteesta sekä siihen pohjautuvaan arvioon toimenpiteen vaikuttavuudesta.

Tätä tietotarvetta varten Laukaasta on tehty tilastokatsaus, jossa on perehdytty yritystoiminnan rakenteeseen ja viimeaikaiseen kehitykseen kunnassa. Yksityisen sektorin lisäksi on tarkasteltu myös kunnan yleistä kehitystä, sillä se vaikuttaa oleellisesti yritysten toimintaympäristöön. Tilastokatsaus löytyy kunnan kotisivuilta ositteesta www.laukaa.fi/tilastokatsaus.

Vaikka toimialojen kehitystä on tarkasteltu tilastojen ja erilaisten selvitysten kautta, ne eivät kuitenkaan kerro sitä, miten yrittäjät Laukaassa viihtyvät ja minkälaisia kokemuksia ja tarpeita heillä on kunnan elinkeinopolitiikkaan liittyen. Yrittäjät ovat voineet myös kertoa mielipiteensä anonyymisti kyselyssä, jonka kunta järjesti kesällä 2013. Edellä mainittu on Laukaan elinkeinostrategian valmistelussa huomioitu kokoamalla keskeisin palaute, jonka yrittäjät ovat asiakastapaamisissa, erilaisissa kokoontumisissa sekä muissa yhteyksissä antaneet (*liite 1*).

Elinkeinostrategia tukee päättäjiä päätöksenteossa ja ohjaa valmistelijoita työssään. Elinkeinostrategian avulla määritellään Laukaan kunnan näkemys elinkeinopolitiikan tavoitteista ja toimenpiteistä. Elinkeinostrategiassa täsmennetään toimenpiteitä ja linjauksia, joilla kuntastrategiassa asetettuihin tavoitteisiin päästään.

2. NELIKENTTÄANALYYSI LAUKAASTA YRITYSTEN TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

Keskeisten toimialojen tarkastelussa toistuvasti esille tulleet seikat on koottu Laukaata yritysten toimintaympäristönä koskevaksi nelikentäksi. Siinä esiteltyjä sisäisiä vahvuuksia ja heikkouksia sekä ulkoisia mahdollisuuksia ja uhkia on pyritty täydentämään vielä muiden toimialojen vastaavilla tiedoilla. Nelikenttä perustuu elinkeinostrategiaa varten kerättyyn tilastoaineistoon (www.laukaa.fi/tilastokatsaus).

Sisäiset vahvuudet

- Väestökehitys ja ikärakenne
- seutukunnan osaava työvoima ja korkea koulutusaste
- keskeinen sijainti hyvien liikenneyhteyksien varrella
- työssäkäyntialue
- maaseutukunnaksi monipuolinen tuotannonrakenne ja vahva teollisen kulttuurin perinne
- seutukunnan hintataso
- monipuoliset sijoittumismahdollisuudet yrityksille
- monipuolinen elinkeinorakenne
- laadukkaat kuntapalvelut ja toimintaketteryys
- 2000-luvun vahva kasvutrendi työpaikkamäärässä

Sisäiset heikkoudet

- nuorten poismuutto
- kapea palvelusektori
- suunnitelmallisen ja määrätietoisen maankäytön ja maapolitiikan puute
- toimitilojen puute
- alhainen tuottavuus
- matala jalostusaste
- yrityksiä suhteessa asukaslukuun vähän
- kansallista keskiarvoa alhaisempi yhteisöveron tuotto ja matalammat verotulot asukasta kohden

Ulkoiset mahdollisuudet

- resurssit vastata yritysten sijoittumis- ja kasvutarpeisiin
- kasvavat paikalliset markkinat
- kansainväliset markkinat
- uusien innovaatioiden ja raaka-aineiden käyttöönotto
- informaatioteknologian, automatiikan ja robotiikan kehitys
- Keski-Suomen kansallinen sekä kansainvälinen metalli- ja metsäteollisuuden keskittymä
- Koulutetun työvoiman saatavuus

Ulkoiset uhat

- Seudullisen väestönkasvun pysähtyminen
- talouskriisin jatkuminen, hidas talouskasvu ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuus
- kiinteistöjen ja vakuuksien arvot laskevat
- väärät strategiset valinnat
- uudet teknologiat ja raaka-aineet jäävät hyödyntämättä

3. KUNNAN HARJOITTAMA ELINKEINOPOLIITIIKKA SEKÄ YRITTÄJIEN KOKEMUKSET SIITÄ

Laukaan kuntastrategiassa oli valtuustokaudelle 2009 – 2012 määritelty elinkeinojen kehittämisen *tavoitteeksi* monipuolisen ja korkeatasoisen osaamisen mahdollistavan hyvän toimintaympäristön tarjoaminen. Tavoite oli kirjattu myös Laukaan kuntastrategiassa pitkän aikavälin tavoitteisiin, jotka määriteltiin vuoteen 2020.

Toimenpiteinä esitettiin yrittämisen yleisistä toimintaedellytyksistä huolehtiminen (mm. tontit, liikenneyhteydet, asuin- ja elinympäristön laatu ja peruspalvelut) sekä viranomaispalvelujen joustavuus. Myös säännöllisen yhteistyön syventämistä ja monipuolistamista yrittäjien ja yrittäjäjärjestöjen kanssa edellytettiin. Uuden oppimista ja kehittämistä edistämään esitettiin säännöllisten viranhaltijoiden ja yrittäjien tapaamisia sekä eri toimialojen kohtaamisia.

Uuden Jyväskylän myötä uudistettujen Jykes Oy:n ja Jykes Kiinteistöt Oy:n toimintojen vakiinnuttua niiden sekä Laukaan kunnan välistä yhteistyötä päätettiin selkiyttää.

Johtamiskohde	Tavoite valtuustokaudelle
7.1.elinkeinopoliittinen seutuyhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> - Jykesin toiminnan tuloksellisuus on arvioitu, arvioinnin edellyttämistä toimista tehty päätökset - Laukaa on tehokas toimija seudullisessa elinkeinoyhteistyössä
7.2.elinkeinopoliitikka	<ul style="list-style-type: none"> - kunnan elinkeinopoliittiset linjaukset tarkistettu, - maankäytön ja liikenneyhteyksien suunnittelussa (mm. kehätie Tikkakoski-Vaajakoski) on otettu huomioon yritysten tarpeet - Laukaa huolehtii osaltaan yritysten yleisten toimintaedellytysten kilpailukyvyistä - Laukaa on aktiivinen toimija Innoroad-hankkeissa (rahtiliikenteen työpaikkakeskittymä) - Laukaan Kehitysyhtiö Oy aktivoidaan ja linkitetään yhteistyöhön Jykes-perheen kanssa erityisesti pk-sektorin asioissa - Jykes Oy:n ns. korvamerkityn rahan määrä nostetaan vähintään 150.000 euroon nykyisen Jykes-osuuden sisällä
7.3. markkinointiviestintä	<ul style="list-style-type: none"> - yrityksille suunnattua markkinointiviestintää hoidetaan pääasiassa seudullisesti yhteistyössä Jykes Oy:n ja Jykes Kiinteistöt Oy:n toimesta - kunta hyödyntää omassa markkinoinnissaan eri tapahtumia ja mediaa - kunnan markkinointi on suunnitelmallista

7.4. yrittäjyhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> - lisätään yhteistyötä yrittäjyhdistysten kanssa - tunnistetaan yhdessä alueella reaaliaikaisesti asioita ja ilmiöitä ja vaikutetaan niihin Laukaan edun mukaisesti.
-----------------------	---

Yritysten toimintaedellytysten kehitystä päätettiin seurata toimintaympäristöindikaattoreilla, joista keskeisimpiä ovat työpaikkojen määrän ja yritysten määrän kehitys. Valtuustokauden tavoitteena oli talouskriisistä huolimatta kääntää sekä yritysten määrä että työpaikkamäärä kasvuun. Yritysmäärään liittyvänä valtuustokauden tavoitteena oli vähintään nykyinen taso.

Viime valtuustokaudella (2009-2012) yritystoimipaikkojen määrä kasvoi Laukaassa 37:llä (4 %). Niiden henkilöstön määrä nousi 390:llä (14 %) ja liikevaihto 53 miljoonalla eurolla (13 %). Myös kaikki työnantajasektorit käsittävä työpaikkojen määrä kasvoi valtuustokauden kahtena ensimmäisenä vuotena, mutta kääntyi lievään laskuun vuonna 2011. Työpaikkatietoa ei vuodelta 2012 ole vielä käytettävissä. (Tilastokeskus 2014. Yritys- ja toimipaikkarekisteri ja Työssäkäyntitilasto).

Vaikka kuntastrategian tavoitteet toteutuivat toimintaympäristöindikaattoreiden osalta, jäi toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseen vielä toivomisen varaa, kuten jatkossa esiteltävästä yrittäjien antamasta palautteesta selviää.

Yrittäjien antama palaute yrittäjyyteen vaikuttavista tekijöistä on *liitteenä 1*.

4. ELINKEINOSTRATEGIAN TAVOITTEET 2014-2020

[Laukaan kuntastrategiassa 2020](#) on elinkeinoelämää koskeviksi *tavoitteiksi* asetettu yritysten hyvien toimintaedellytysten turvaaminen, työpaikkojen määrän ja sitä kautta myös työpaikkaomavaraisuuden kasvu sekä työllisyystilanteen pysyminen maakunnan keskitasoa parempana. Yritysten toimintaedellytyksiä parantaviksi *toimenpiteiksi* kuntastrategiassa on määriteltä neuvonta, nopea ja ennakoitava päätöksenteko, suotuista maapolitiikka, hankkeisiin osallistuminen, yhdenmukainen ja innostava markkinointi sekä seudullinen yhteistyö.

Elinvoiman ja kilpailukyvyyn kehittämisen strategiset tavoitteet (Laukaan kuntastrategia 2020):

Johtamiskohde	Tavoite valtuustokaudelle
Väkiluku	Suunnitelmallinen väkiluvun kasvu 1 % vuodessa eli 150-200 henkilöä.
Työpaikkaomavaraisuus	Työpaikkaomavaraisuus kasvaa vuoteen 2020 mennessä ja on vähintään 75 %.
Työttömyysprosentti	Alle Keski-Suomen keskiarvon
Työpaikkojen lukumäärä	Työpaikkojen lukumäärää kasvaa yli 1 % vuodessa eli 50-100 työpaikkaa.
Elinkeinostrategia	Elinkeinostrategia ohjaa päätöksentekoa
Henkilöstöpolitiikka	Osaavan ja motivoituneen henkilöstön saatavuus ja sitoutuneisuus on edelleen hyvä Henkilöstön korkea tuottavuus, työkyky ja hyvinvointi

Nykyisessä taloustilanteessa kuntastrategian tavoitteet ovat haastavia. Lisäksi kuntatalous asettaa tiukat rajat sille, miten kunta voi edistää näiden tavoitteiden saavuttamista – toimenpiteiden tulee olla kustannustehokkaita ja oikein suunnattuja. Nämä vaatimukset ovat ohjanneet Laukaan elinkeinostrategian valmistelutyötä, jossa kuntastrategian elinkeinopolitiikkaa ja eräiltä osin myös muita johtamiskohteita koskevat tavoitteet ja toimenpiteet on viety käytännön tasolle.

5. EHDOTUKSET TOIMENPITEIKSI

Laukaan elinkeinostrategian tavoitteet ja toimenpiteet ajanjaksolle 2014–2020 ovat valikoituneet kahden erilaisen - tilastollisen sekä yrittäjäpalautteeseen perustuvan - aineiston analyysien pohjalta. Tavoitteet ja toimenpiteet ovat seuraavat:

1. Yhdyskuntarakenne

Yritysten investointihalukkuutta lisätään selkeyttämällä Laukaan yhdyskuntarakennetta, avaamalla sopivia rakentamiskohteita sekä huomioimalla jo olemassa olevien yritysten rakentamistarpeet aina kun ne eivät ole ristiriidassa lainsäädännön, ympäristönsuojelun tai kunnan ja kaavoituksen strategisten tavoitteiden kanssa. Näin mahdollistetaan yritysten liiketaloudellisesti järkevät investoinnit ja toimintaedellytykset.

Taajamien keskustoja elvytetään täydennysrakentamisella hyödyntäen olemassa olevaa infrastruktuuria. Näin kysynnän lisääntyminen säilyttää paikallisen palvelutarjonnan elinvoimaisena ja pidemmällä aikavälillä johtaa myös uusien palveluyritysten syntymiseen. Keskustojen täydennysrakentaminen vastaa myös ikääntyvän väestön asumistarpeita. Asuntojen kysyntä palvelujen välittömässä läheisyydessä tulee lisääntymään. Ilman olemassa olevia yksityisiä ja julkisia palveluja ohjautuu tämä asuntokysyntä muihin kuntiin.

2. Strategiset kohteet

Tunnistetaan ja määritellään strategisesti merkittävät kehittämiskohteet ja luodaan päätöksentekomenetelmät, joilla varmistetaan kunnan tietoisien tahdon toteutuminen suunnittelussa sekä päätöksenteossa. Yritystoiminnan kehittäminen on suunniteltua, päämäärähakuista ja kunnan omaan tahtoon perustavaa.

Arvioidaan toimivatko kunnan käytössä tällä hetkellä olevat yritystoiminnan kehittämisvälineet sen tahdon mukaan. Selkeällä tahtotilan määrittelyllä estetään myös tilanteet, joissa yksittäisten toimijoiden tahtotila muodostuu kunnan tahtotilaksi tai ne käsitetään sellaiseksi.

Toteutetaan suhdetoimintaa, jolla tavoitetaan ja ylläpidetään yhteydet oikeisiin kohde- ja sidosryhmiin sekä tahoihin, joilla on todellisia vaikutusmahdollisuuksia hankkeiden liikkeelle saattamiseen

Strategisten hankkeiden määrittelemiseksi varataan riittävät resurssit. Suunnittelu on osa pitkäjänteistä maapolitiikkaa ja riittävän laaja-alaista maankäytönsuunnittelua, joka edellyttää mm. raakamaareserviä ja tarvittavaa esirakentamista.

3. Tontit ja toimitilat

Hankitaan riittävä raakamaareservi sekä monipuolinen tonttivaranto keskeisillä kehittämisalueilla, jolloin kunnalla on mahdollisuus tarjota eri toimijoille heidän tarpeisiinsa sopivia rakennuspaikkoja. Olemassa olevien yritysten laajentumistarpeet huomioidaan maankäytön suunnittelussa ja päätöksenteossa varmistetaan hinnoittelun pysyminen kilpailukykyisenä. Näin mahdollistetaan yritysten liiketaloudellisesti järkevät investoinnit ja toimintaedellytykset.

Laukaan Kehitysyhtiö Oy:tä ja Jykes Kiinteistöt Oy:tä käytetään tilakysymysten ratkaisuun silloin, kun yksityiset toimijat eivät itse pysty ratkaisemaan toimitilakysymyksiä. Laukaan Kehitysyhtiö Oy voi olla osaomistajana perustettavissa kiinteistöyhtiöissä.

4. Hankinnat

Kunnan hankinnoissa huomioidaan yrittäjävaikutukset ja päätösten kokonaistaloudellinen arviointi. Tämän varmistamiseksi kunnan hankintoihin sisällytetään kokonaistaloudellinen arviointi. Lisäksi kunnan hankintoihin liittyvää tiedotusta ja viestintää kehitetään.

Hyvällä ennakkovalmistelulla tehdään huolelliset tarjouspyynnöt ja mietitään järkevät kokonaisuudet, joissa myös paikallisilla toimijoilla on mahdollisuus menestyä. Riittävän pitkät kilpailutusajat luovat edellytykset paikallisten verkostojen syntymiselle. Näin paikalliset yritykset voivat osallistua isompiinkin tarjouskilpailuihin.

5. Kuntaorganisaatio

Virtaviivaisen kuntaorganisaation toimintakulttuuri on hallinnoivan sijaan mahdollistava. Päättäjät ja viranhaltijat arvioivat päätöksiä ja palvelutuotantoa kuntalaisten sekä yrittäjien kannalta. Päätökset tehdään tältä pohjalta aina, kun ne eivät ole ristiriidassa lainsäädännön tai kunnan strategisten linjausten kanssa. Ristiriitatilanteissakin kunta aktiivisesti etsii ja tarjoaa vaihtoehtoisia asiakasta tyydyttäviä ratkaisuja.

Kuntastrategiassakin korostetulle asiakaslähtöiselle toiminnalle on hyvät perustelut - laajapohjainen ja menestyvä yritystoiminta turvaa verotulojen kautta kunnan ensisijaisen tehtävän toteuttamisen eli laadukkaiden palvelujen tuottamisen kuntalaisille.

Kuntaorganisaatio sisäistää ja sitoutuu asiakaslähtöiseen työskentelytapaan. Johtamisella henkilöstö motivoidaan työskentelemään asiakaslähtöisesti sekä muutenkin välittämään myönteistä viestiä Laukaasta. Tässä hyvänä välineenä toimii kuntastrategiassa esitetty henkilöstön kehityskeskusteluissa tapahtuva strategian sekä oman työn yhteyden määrittely. Näin turvataan sekä kunnan että kuntaorganisaation tulevaisuus.

Kaikki kuntaorganisaation yksiköt muokkaavat sitä ympäristöä, jossa yritykset toimivat. Siksi yrittäjänäkökulman huomioiminen sisältyy kaikkeen kunnan toimintaan.

6. Kuntakuva ja kuntamarkkinointi

Johtamisella luodaan edellytykset sille, että kuntaorganisaation toiminta vastaa kuntakuvalle asetettuja tavoitteita. Päättäjät sekä koko henkilöstö ovat oleellinen osa kuntamarkkinointia ja vaikuttavat siten myös kuntakuvaan. Todellisuuspohjaisen myönteisen kuntakuvan vahvistamisessa ja välittämisessä laajemmalle joukolle käytetään suunnitelmallisesti monipuolisia markkinointimenetelmiä sekä -tekniikoita.

Kunnalle laaditaan kuntastrategiaa tukeva markkinointisuunnitelma. Suunnitelmallisuuden avulla voidaan markkinointi kohdentaa oikein ja samalla voidaan hyödyntää olemassa oleva positiivinen kuntakuva sekä saadaan rakentumaan taloudellisesti järkevästi hallittava kokonaisuus. Markkinointisuunnitelma pohjautuu perusteelliseen harkintaan siitä, miksi kunta markkinoi ja mitä kunta markkinoi sekä arviointiin markkinoinnin tuloksellisuudesta.

Kunta voi mahdollistaa osin omien markkinointivälineittensä kautta yrityksille näkyvyyttä ja samalla luoda kuvaa elinvoimaisesta kunnasta. Yritysmuonteinen positiivinen kuntakuva on etu sekä kunnalle että yrittäjille ja sen muodostaminen on molempien vastuulla.

Kuntamarkkinoinnin keinoja ovat esimerkiksi tiedotus, suhdetoiminta ja mainonta. Yksityiskohtaisempia välineitä ovat mm. kunnan internetsivut, julkaisut, mainokset, messut ja näyttelyt sekä opasteet ja kyltit. Kaikkia markkinoinnin välineitä käytetään suunnitelmallisesti ja noudatetaan yhtenäistä esitystapaa ja ulkoasua. Välineitä valittaessa suositaan sähköisen viestinnän mahdollistavia ratkaisuja.

7. Yritystoiminnan kehittäminen

Kunnan johto ja luottamushenkilöt vievät kunta- ja elinkeinostrategian tavoitteita sekä yrittäjien näkemyksiä aktiivisesti eteenpäin maakunnallisissa organisaatioissa, joiden päätöksentekoon he osallistuvat sekä muutoin valtionhallinnon päätöksentekijöille ja virkamiehille. Kunta kuulee ja välittää yrittäjien näkemyksiä, jotta ne tulisivat huomioitua yrittäjyyttä koskevien asioiden valmistelussa. Esimerkiksi säädösten, direktiivien ja lupakäytäntöjen viimeaikainen kehitys vaikeuttaa yhä enemmän yritystoimintaa.

Kunta toimii aktiivisesti verkostoituen ja edistää yritysten ja yrittäjien yhteistoimintaa.

Yritystoiminnan kehittämisessä tuetaan toimintamalleja, jotka mahdollistavat yrityksille niiden tarvitsemien kehittämisspalvelujen hankkimisen heidän tarvitsemiltaan toimijoilta.

Laukaan Kehitysyhtiö Oy:llä on mahdollisuus osallistua strategisiin hankkeisiin pääomituksen kautta. Laukaan kunta on mukana hanke- ja rahoitustoiminnassa, joka edistää yritysten kehitys- ja rahoitusmahdollisuuksia.

Laukaan kunta tekee strategisen ja operatiivisen tason seudullista yhteistyötä, jossa katsotaan seudun yhteistä etua yritysten toimintaedellytyksien kehittämiseksi, työpaikkojen synnyttämiseksi, maankäytön yhteensovittamiseksi, palvelutuotannon järjestämiseksi ja seudullisen kilpailukyvyyn luomiseksi.

6. STRATEGIAN SEURANTA

Elinkeinostrategian hyväksyy valtuusto. Samalla valtuusto seuraa ja arvioi strategian toteutumista. Elinkeinostrategia perustuu hyväksytyyn kuntastrategiaan ja sen tavoitteiden toteutumista ja toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan valtuustokaudelle määritellyin kuntastrategian seurannan tavoin.